

Praha 14. 8. 2007

38

Činnost radiační onkologie a klinické onkologie v České republice v roce 2006

Activity in X-ray oncology and clinical oncology in the Czech Republic in 2006

Souhrn

Počet ošetření-vyšetření se proti předchozímu roku téměř nezměnil (nárůst o 0,7 %), počet nově léčených pacientů s nádorovým a nenádorovým onemocněním poklesl o 18,0 %. Aktuální informace dále přináší údaje o počtu nově přijatých s nádorovým onemocněním k léčení, o počtu nově přijatých s nenádorovým onemocněním k léčení, o druhu terapie, o počtu přístrojů. Údaje jsou za Českou republiku a za jednotlivé kraje.

Summary

Number of examinations has been found nearly the same as in previous year (increase by 0.7 %), number of newly treated patients with tumorous and non tumorous diseases has decreased by 18.0 %. This Topical Information comprises data concerning number of newly admitted patients for treatment with tumorous disease, number of newly admitted patients for treatment with non tumorous disease, further data concerning kind of therapy, number of medical devices. This data are presented both for the Czech Republic and for all regions.

Podkladem pro zpracování dat o činnosti radiační onkologie a klinické onkologie je roční výkaz A (MZ) 1-01. Vyplňuje jej každé samostatné oddělení (pracoviště) klinické onkologie, radiační onkologie, dětské onkologie a hematoonkologie včetně ambulantních částí nemocnic, bez ohledu na jejich zřizovatele.

Na 92 samostatných odděleních (pracovištích) klinické onkologie, dětské onkologie a hematoonkologie a 41 odděleních radiační onkologie pracovalo v roce 2006 celkem 300 lékařů (přepočtený počet úvazků, včetně úvazků smluvních pracovníků). Lékaři se specializací v oboru klinická onkologie převažovali a tvořili 35,3 %, lékaři se specializací v oboru radiační onkologie tvořili 31,9 %, specializaci v oboru dětská onkologie měli jen 4 lékaři (0,9 %) a 20,1 % tvořili lékaři s kombinacemi uvedených specializací. Činnost oborů radiační a klinické onkologie zabezpečovalo kromě lékařů také 764,2 jiných odborných zdravotnických pracovníků (radiologičtí fyzici, radiologičtí asistenti, všeobecné sestry atd.).

V roce 2006 byla zaznamenána stagnace počtu ošetření-vyšetření (dále ošetření) a bylo provedeno více než 1,5 milionu ošetření. Nárůst vykázala zdravotnická zařízení v 8 krajích, velký vzestup v počtu ošetření byl zjištěn v Plzeňském a v Libereckém kraji (o 21,8 %, resp. o 9,3 %). Naopak v některých krajích celkový počet ošetření poklesl - nejvýznamněji v Ústeckém kraji (o 16,8 %) a v Jihočeském kraji (o 6,4 %).

Celkový počet dispenzárních vyšetření v ČR v roce 2006 byl také téměř stejný jako v roce 2005, avšak regionálně byl trend diferencován. Početní nárůst dispenzárních ošetření byl zaznamenán v Plzeňském a Královéhradeckém kraji (v obou krajích shodně o 14,2 %), pokles dispenzarizací vykázala zdravotnická zařízení v Karlovarském kraji (o 23,0 %).

Celkem bylo v České republice léčeno 218 625 pacientů pro nádorová (zhoubná či nezhoubná) onemocnění. Mezi tyto osoby spadají nově přijatí i dříve léčení pacienti. Téměř třetina z nich byla léčena chemoterapií (32,9 %), radioterapii podstoupilo 16,6 % pacientů. Vzhledem k tomu, že tito pacienti jsou převážně léčeni delší období, více než polovina z nich podstupuje jinou léčbu než radioterapii a chemoterapii (např. hormonální léčbu apod.). Regionálně je počet léčených pacientů ve zdravotnických zařízeních výrazně diferencován. Nejvíce pacientů s nádorovým onemocněním v přepočtu na 100 tis. obyvatel připadá na hlavní město Prahu a na Jihomoravský kraj, což je patrně způsobeno koncentrací specializovaných zdravotnických center. Naopak nejméně pacientů na 100 tis. obyvatel vykázala zdravotnická zařízení v Karlovarském kraji.

Kromě pacientů s nádorovými chorobami léčí obor radiační nebo klinické onkologie také pacienty s nenádorovými onemocněními. Jedná se většinou o nenádorovou radioterapii, jejímž cílem je ulevit od obtíží způsobených nenádorovým onemocněním. Příkladem je analgetické ozařování, ozařování degenerativních chorob (ostruhy na patních kostech) či protizánětlivá ozařování. V roce 2006 bylo v České republice léčeno 56 661 pacientů s nenádorovým onemocněním, což v přepočtu odpovídá 551,9 osobám na 100 tis. obyvatel. Relativně nejvíce těchto pacientů léčila zdravotnická zařízení ve Zlínském kraji (1 216,5 osob na 100 tis.) a v hlavním městě Praha (958,7 osob na 100 tis.).

V roce 2006 onkologická zdravotnická zařízení vykázala 51 676 nových pacientů s nádorovým onemocněním a 30 573 nových pacientů s nenádorovým onemocněním. Absolutní i relativní počet pacientů nově přijatých k léčbě na klinické nebo radiační onkologii mezi roky 2005 a 2006 poklesl. Klesající tendenci lze pozorovat u onemocnění nádorových (meziroční pokles o 12 %) i nenádorových (meziroční pokles o 26 %).

Nejvyšší počet onkologicky nemocných pacientů nově přijatých k léčbě byl v roce 2006 zaznamenán v Královéhradeckém, Jihomoravském kraji a v Praze (ve všech krajích přibližně 700 pacientů na 100 tis. obyvatel). Nejvíce pacientů s nenádorovým onemocněním bylo nově léčeno ve Zlínském kraji (595,0 na 100 tis.) a v Praze (558,1 na 100 tis.).

Zdravotnická zařízení oboru klinické a radiační onkologie byla celkově vybavena 169 přístroji pro diagnostiku a léčbu. Největší zastoupení stejně jako v minulém roce měly systémy pro plánování léčby (24,3 %). Lineární urychlovače se podílejí pětinou na celkovém přístrojovém vybavení. Zdravotnická zařízení jsou vybavena zejména lineárními urychlovači s více energiemi X a elektrony, kterými bylo také ozářeno nejvíce pacientů. Tento typ přístroje je dostupný ve všech krajích s výjimkou Středočeského a Jihočeského kraje. Dále bylo vykázáno 18 (10,7 %) automatických afterloading přístrojů pro brachyterapii, které se uplatňují při léčbě nádorových onemocnění. Nenádorová radioterapie využívá zejména rtg terapeutické přístroje, jejichž počet se mírně snižuje a v roce 2006 jich bylo vykázáno 18 (10,7 % ze všech vykázaných přístrojů).

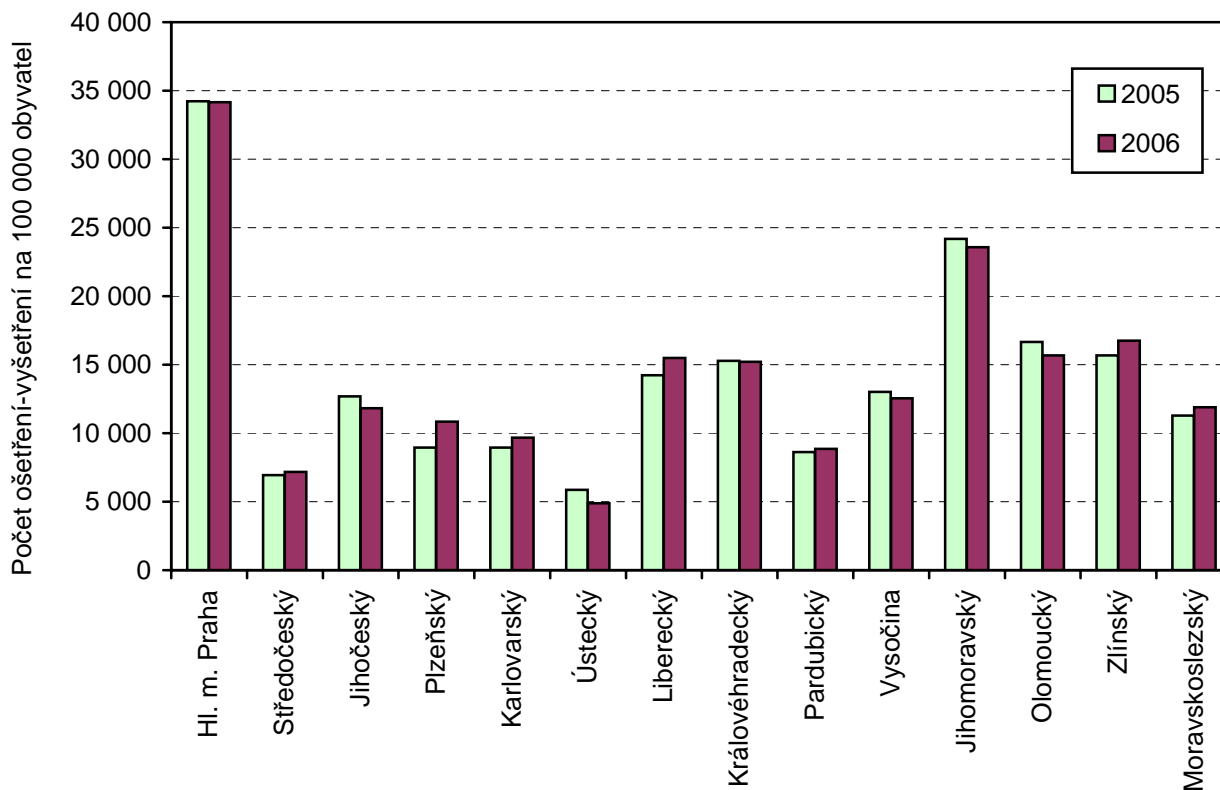
Z analýzy trendů činnosti zdravotnických zařízení je patrné, že i přes kontroly a ověřování dochází v některých zařízeních k vykazování nepřesných údajů. Tento fakt se projevuje zejména na nižší regionální úrovni, což snižuje srovnatelnost ukazatelů mezi jednotlivými územními celky a obdobími.

Vypracovala: Mgr. Lenka Juříčková

Počet ambulantních ošetření-vyšetření radiační onkologie, klinická onkologie

Kraj	Celkem		z toho dispenzární vyšetření	
	2005	2006	2005	2006
Hl. m. Praha	402 634	404 316	129 339	135 605
Středočeský	79 862	83 610	38 306	37 874
Jihočeský	79 454	74 393	34 828	31 606
Plzeňský	49 194	59 915	15 968	18 243
Karlovarský	27 224	29 479	13 449	10 356
Ústecký	48 262	40 160	20 360	18 951
Liberecký	60 930	66 608	14 865	16 129
Královéhradecký	83 762	83 580	32 441	37 050
Pardubický	43 597	44 935	11 919	11 448
Vysočina	66 336	64 112	22 462	22 314
Jihomoravský	273 225	266 564	44 320	46 461
Olomoucký	106 483	100 296	70 300	59 949
Zlínský	92 619	98 870	34 208	36 445
Moravskoslezský	141 339	148 605	41 555	39 684
ČR	1 554 921	1 565 443	524 320	522 115

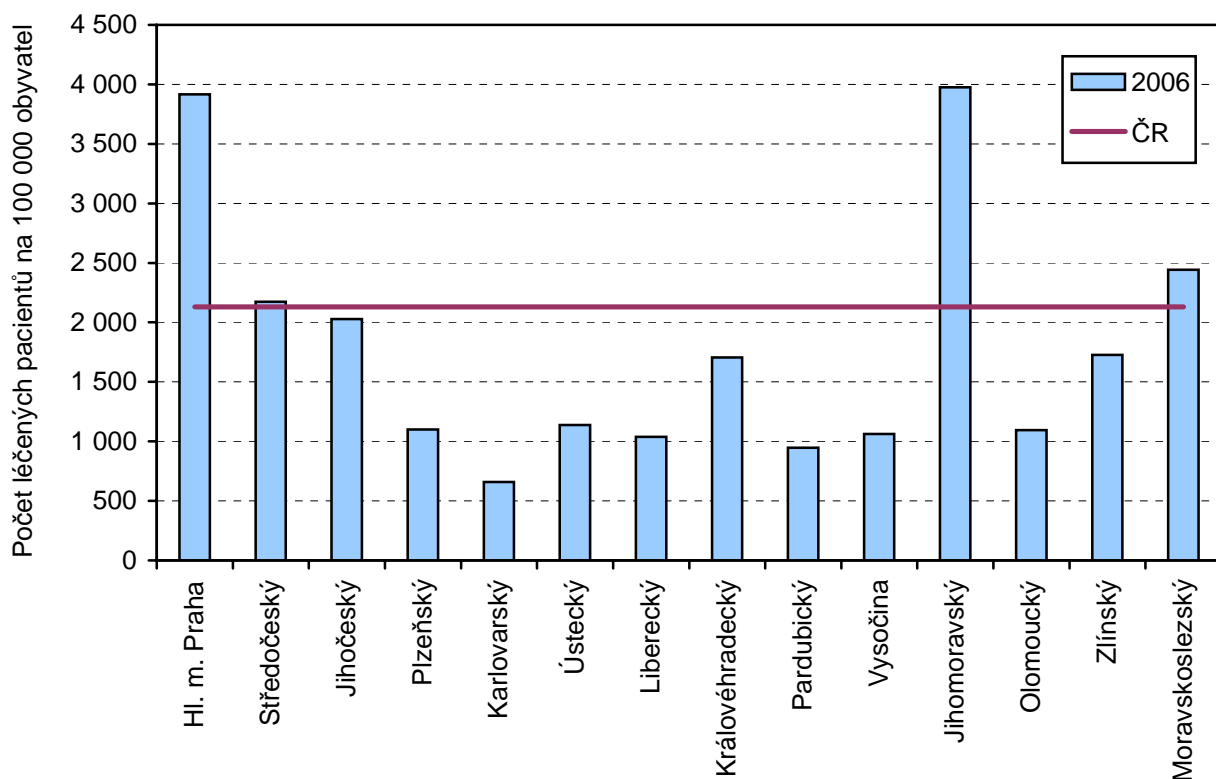
Počet ambulantních ošetření-vyšetření na 100 000 obyvatel

**Počet léčených pacientů pro nádorová (zhoubná či nezhoubná) onemocnění
radiační onkologie, klinická onkologie (2006)**

Kraj	Celkem	Radioterapie		Chemoterapie		Jiná	
		abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
Hl. m. Praha	46 346	9 228	19,9	21 814	47,1	23 259	50,2
Středočeský	25 339	1 289	5,1	8 523	33,6	13 814	54,5
Jihočeský	12 745	2 188	17,2	4 847	38,0	3 685	28,9
Plzeňský	6 089	943	15,5	1 045	17,2	843	13,8
Karlovarský	2 008	470	23,4	797	39,7	766	38,1
Ústecký	9 361	2 825	30,2	4 931	52,7	3 008	32,1
Liberecký	4 462	978	21,9	1 364	30,6	2 153	48,3
Královéhradecký	9 369	3 602	38,4	3 681	39,3	2 505	26,7
Pardubický	4 800	821	17,1	3 125	65,1	854	17,8
Vysočina	5 432	952	17,5	2 561	47,1	2 070	38,1
Jihomoravský	44 950	5 567	12,4	5 213	11,6	34 825	77,5
Olomoucký	7 002	1 250	17,9	832	11,9	5 341	76,3
Zlínský	10 184	957	9,4	3 288	32,3	6 241	61,3
Moravskoslezský	30 538	5 199	17,0	9 880	32,4	16 407	53,7
ČR	218 625	36 269	16,6	71 901	32,9	115 771	53,0

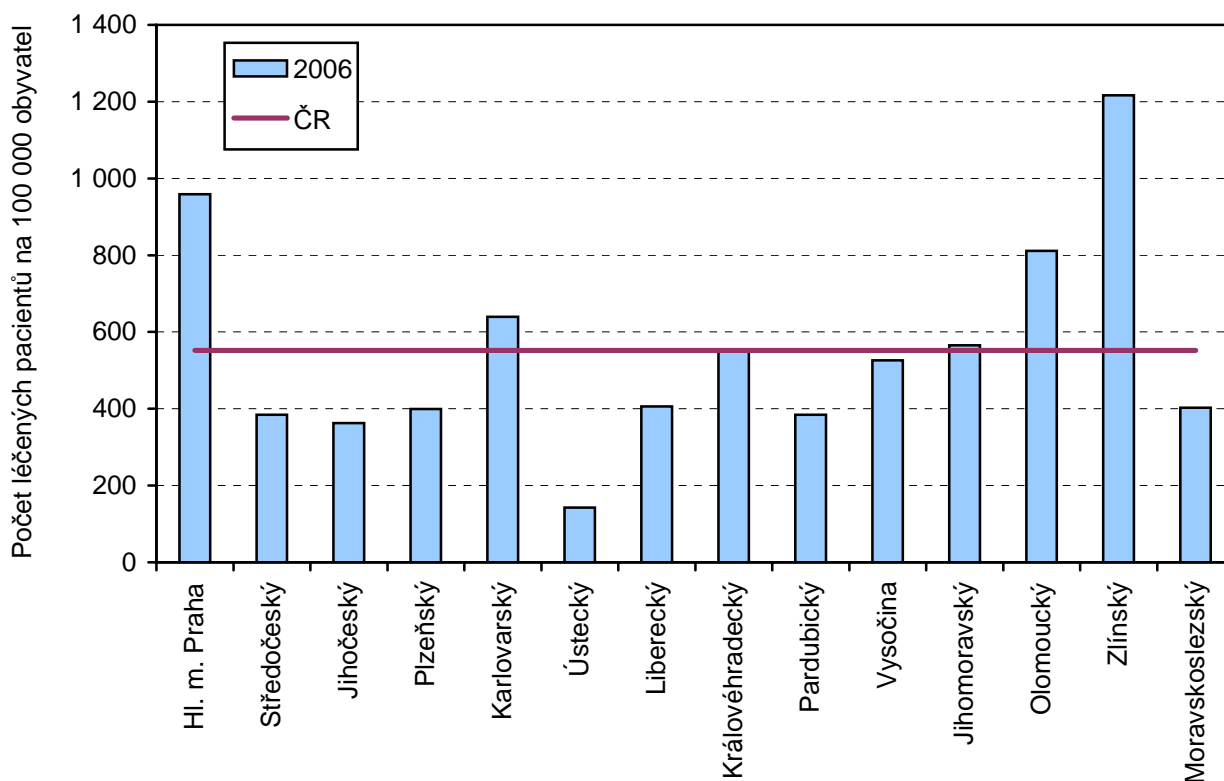
**Počet léčených pacientů s nádorovým onemocněním
na 100 000 obyvatel**

Počet léčených pacientů pro nenádorová onemocnění radiční onkologie, klinická onkologie (2006)

Kraj	Celkem		Radioterapie	
	absolutní počet	na 100 000 obyv.	absolutní počet	v %
Hl. m. Praha	11 347	958,7	7 521	66,3
Středočeský	4 484	384,4	547,00	12,2
Jihočeský	2 283	363,1	1 173	51,4
Plzeňský	2 209	399,5	2 209	100,0
Karlovarský	1 949	639,9	1 949	100,0
Ústecký	1 171	142,3	1 120	95,6
Liberecký	1 744	405,8	1 744	100,0
Královéhradecký	3 036	552,9	3 008	99,1
Pardubický	1 950	384,8	1 950	100,0
Vysočina	2 689	526,1	1 380	51,3
Jihomoravský	6 395	565,4	3 520	55,0
Olomoucký	5 190	811,7	1 023	19,7
Zlínský	7 176	1 216,5	889	12,4
Moravskoslezský	5 038	403,1	2 609	51,8
ČR	56 661	551,9	30 642	54,1

Počet léčených pacientů s nenádorovým onemocněním na 100 000 obyvatel

Počet nově přijatých pacientů s nádorovým a nenádorovým onemocněním radiční onkologie, klinická onkologie

Kraj	Nádorová onemocnění				Nenádorová onemocnění			
	absolutní počet		na 100 000 obyv.		absolutní počet		na 100 000 obyv.	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Hl. m. Praha	11 110	8 109	944,6	685,1	10 776	6 606	916,2	558,1
Středočeský	3 458	3 400	300,7	291,5	1 538	1 951	133,7	167,2
Jihočeský	2 283	2 544	364,3	404,6	1 590	1 610	253,7	256,0
Plzeňský	1 509	1 271	274,2	229,9	1 417	1 355	257,5	245,1
Karlovarský	963	909	316,2	298,5	392	351	128,7	115,2
Ústecký	6 025	3 354	732,1	407,4	2 159	1 000	262,3	121,5
Liberecký	2 125	2 128	496,2	495,1	2 068	1 148	482,9	267,1
Královéhradecký	4 006	4 053	731,2	738,1	1 938	2 028	353,7	369,3
Pardubický	2 406	2 323	475,9	458,4	1 056	1 110	208,9	219,0
Vysočina	2 953	2 673	579,0	523,0	2 159	1 580	423,3	309,1
Jihomoravský	9 590	8 346	848,5	737,9	3 787	4 323	335,0	382,2
Olomoucký	2 427	2 355	379,8	368,3	5 646	1 581	883,6	247,3
Zlínský	3 200	2 931	542,0	496,9	3 034	3 510	513,8	595,0
Moravskoslezský	6 869	7 280	548,7	582,4	3 874	2 420	309,5	193,6
ČR	58 924	51 676	575,8	503,3	41 434	30 573	404,9	297,8

Počet nově přijatých pacientů s nádorovým onemocněním na 100 000 obyvatel

